

CZATA

3/2019

BIULETYN LIGI OBRONY KRAJU

**75 LAT
LIGI OBRONY KRAJU**

WARSZAWA

1944

75 LAT

2019

Ligi
Obrony
Kraju

ZARZĄD GŁÓWNY
LIGI OBRONY KRAJU

BIULETYN CZATA

NR 3/2019

WARSZAWA

Redaguje zespół: Zbysław Gontarz – red. naczelny,
Elżbieta Krzyżanowska – redaktor,
Błażej Pajda – red. techniczny
00-791 Warszawa, ul. Chocimska 14
Tel. 22 849-86-27, 849-34-53, 849-34-51 w. 290, 295
Faks 849-35-95
Internet: www.mazowszelok.pl
E-mail: modelarz.redakcja@o2.pl

Wydawca:
Zarząd Główny Ligi Obrony Kraju
Warszawa, ul. Chocimska 14

ISSN 1640-3738
Skład komputerowy – Studio GEMMA
Drukarnia – LOK „Druk” Pleszew

*„Naród winien jest sobie samemu obronę
od napaści i dla przestrzegania całości swojej.
Wszyscy przeto obywatele są obrońcami całości
i swobód narodowych”.*

(Z Konstytucji 3 maja 1791 r. art. 11)

JUBILEUSZ 75-LECIA LIGI OBRONY KRAJU

W bieżącym 2019 roku Liga Obrony Kraju obchodzi 75-lecie swojej działalności. Uroczystości z tej okazji, połączone z przypadającym również w tym roku 100-leciem utworzenia Policji Państwowej, odbyły się 15 czerwca br. w Warszawie. Rozpoczęła je o godz. 14.30 msza św. w Katedrze Polowej Wojska Polskiego pod przewodnictwem biskupa polowego gen. bryg. Józefa Guzdko. Organizację obsługi ceremonii kościelnej opracował zespół w składzie: prezes Podkarpackiej Organizacji LOK Krzysztof Kawalec, przewodniczący NSZZ Podkarpackiej Policji asp. sztabowy Józef Bąk, wiceprzewodniczący NSZZ Podkarpackiej Policji asp. Krzysztof Filip i kapelan Policji ks. Jan Kot. We mszy uczestniczyli przedstawiciele Zarządu Głównego Ligi Obrony Kraju z Prezesem LOK płk Jerzym Salamuchą na czele, obecni byli także Prezes Honorowy płk Grzegorz Jarząbek, sekretarz płk pil. Józef Jagos; przedstawiciele organizacji wojewódzkich Ligi oraz Policji Państwowej, w tym Komendy Wojewódzkiej w Rzeszowie oraz Niezależnego Związku Zawodowego Policji z Garnizonu Rzeszów; przedstawiciele Związku Inwalidów Wojennych RP, Ochotniczych Straży Pożarnych, Służby Granicznej i Służby Celnej. Szczególny charakter tych uroczystości podkreślały poczty sztandarowe Wojska Polskiego, Ligi Obrony Kraju i wojewódzkich organizacji LOK. We mszy w Katedrze Polowej uczestniczyli także przybyli z różnych stron kraju liczni członkowie Ligi Obrony Kraju, jej sympatycy i pracownicy.

Uroczystości jubileuszowe rozpoczęły się mszą świętą w Katedrze Polowej Wojska Polskiego w Warszawie

Mszę koncelebrował biskup połowy Wojska Polskiego gen. bryg. Józef Guzdek

Prezes LOK Jerzy Salamucha odznacza biskupa Józefa Guzdkę medalem 75-lecia Ligi Obrony Kraju

Po zakończonym nabożeństwie biskup Józef Guzdek, podkreślając znaczenie służb mundurowych, odznaczył ich reprezentantów medalem Chwała Ofiarnym i Nieustraszonym, dających odważne świadectwo wartościom takim, jak prawda, bohaterstwo i sprawiedliwość. Wśród odznaczonych był Prezes LOK płk Jerzy Salamucha, który następnie okolicznościowym medalem 75-lecia LOK wyróżnił biskupa Józefa Guzdkę, kapelanów i przedstawicieli Policji Państwowej, Straży Granicznej oraz Służby Celnej. Uroczystości w Warszawie zakończyło wspólne złożenie wieńca pod pomnikiem Powstania Warszawskiego i oddanie hołdu poległym.

Dalsze obchody 75-lecia Ligi Obrony Kraju miały miejsce w Hotelu Groman w Sękocinie. Przybyłych członków Ligi, sympatyków, pracowników i zaproszonych gości przywitał Prezes LOK płk Jerzy Salamucha, po czym poprosił zebranych o uczczenie minutą ciszy pamięci o zmarłych w tym roku działaczach. Następnie głos zabrał Prezes Honorowy płk Grzegorz Jarząbek, który przedstawił zarys historii Ligi na przestrzeni tych 75 lat, omawiając najważniejsze w tym czasie wydarzenia oraz dokonania. Podkreślił patriotyczny i proobronny charakter

Uroczystość odbyła się z udziałem pocztów sztandarowych służb mundurowych i Ligi Obrony Kraju

*Odnaczeni przez biskupa Józefa Guzka medalem Chwała Ofiarnym i Nieustraszonym.
Wśród uhonorowanych Prezes LOK płk Jerzy Salamucha.*

Delegacja LOK składa wieniec pod pomnikiem Powstania Warszawskiego

organizacji, zaangażowanie w pracy z młodzieżą, w rozwój sportów i różnego rodzaju hobby, w tym modelarstwa czy krótkofalarstwa, prowadzone kursy i szkolenia kierowców zawodowych, pletwonurków i ze strzelectwa sportowego, a także udział działaczy w zawodach krajowych oraz międzynarodowych i odniesione przez nich liczne sukcesy. Zaznaczył, że Liga przez cały okres swej działalności współpracowała z organami administracji państwowej, jak resorty obrony narodowej, sportu i turystyki czy edukacji, a także z jednostkami samorządowymi i organizacjami społecznymi, uczestnicząc czynnie w upamiętnianiu wydarzeń z historii Polski i angażując się w różnorodne działania na rzecz lokalnych społeczności.

Po tym przekrojowym omówieniu działalności Ligi wystąpił Prezes płk Jerzy Salamucha, który skupił się na sytuacji bieżącej i realizacji celów statutowych, prezentując zebrany pokaz slajdów dokumentujących przeprowadzone w ostatnich trzech latach – 2016–2019 – inwestycje w nieruchomościach Ligi na terenie całego kraju. Prezentacja objęła najbardziej znaczące i pilne inwestycje, podnoszące stan techniczny nieruchomości i ich estetykę oraz mające wpływ na przyszłą działalność gospodarczą Ligi – odpowiednie zestawienie wraz z ilustracjami zamieszczone jest na stronach 15–19.

Kończąc, Prezes Salamucha podkreślił konieczność nadążania za zmieniającymi się warunkami zewnętrznymi i dostosowywania się do nich oraz angażowania się w bieżącą działalność na co dzień, dając z siebie jak najwięcej. Dopiero taka postawa może przynieść skuteczną realizację zakładanych celów.

Jubileusz 75-lecia LOK był okazją do przyznania odznaczeń wyróżniającym się działaczom Ligi, przedstawicielom stowarzyszeń ogólnopolskich, administracji państwowej i samorządowej,

służb mundurowych oraz pracownikom. Odznaczenia – medale 75-lecia LOK „Za Zasługi”, „Za Zasługi dla LOK”, „Za Wybitne Zasługi dla LOK” i Krzyżami Klubów Żołnierzy Rezerwy LOK – zgodnie z uchwałą Rady Krajowej wręczył wyróżnionym Prezes płk Jerzy Salamucha. W ich imieniu podziękowania i piękne prezenty oraz życzenia dla Ligi na ręce Prezesa LOK składali przedstawiciele m.in. Kancelarii Prezydenta Polski, Federacji Stowarzyszeń Związków Rezerwistów i Weteranów Sił Zbrojnych RP, Związku Żołnierzy Wojska Polskiego, Związku Spadochroniarzy Polskich, Związku Inwalidów Wojennych RP, Ochotniczych Straży Pożarnych, Polskiego Związku Strzelectwa Sportowego oraz Polskiego Związku Żeglarskiego.

Po zakończeniu części oficjalnej uroczystości wszystkich uczestników na poczęstunek zaprosił Prezes LOK płk Jerzy Salamucha. Wspólny stół sprzyjał jak zawsze wspomnieniom z lat minionych oraz rozważaniom na tematy bieżące. Uroczystości przebiegły przy wyjątkowo pięknej, bardzo słonecznej pogodzie.

ELŻBIETA KRZYŻANOWSKA
Fot. Marcin Gendek i Jan Kłak

Wspólne zdjęcie pod pomnikiem Powstania Warszawskiego

**Wielu zaproszonych gości, członków i pracowników LOK
zostało uhonorowanych odznaczeniami przyznanymi
przez Radę Krajową i Prezesa Ligi Obrony Kraju**

PRZYKŁADY INWESTYCJI W OBIEKTACH LIGI OBRONY KRAJU W LATACH 2016–2019

Białogard	budowa placu manewrowego
Biłgoraj	modernizacja obiektów statutowych i stacji kontroli pojazdów
Bochnia	modernizacja strzelnicy i budowa osi na 300 m
Ciechanów	modernizacja Okręgowej Stacji Kontroli Pojazdów
Gostyń	remont elewacji Ośrodka Szkolenia Kierowców i zakup działki
Jastarnia	termomodernizacja budynków A i B, modernizacja kuchni i stołówki
Katowice	modernizacja pomieszczeń
Kraków	remont elewacji i pomieszczeń siedziby Ligi, wynajęcie dodatkowej powierzchni z przeznaczeniem na hostel
Krosno	remont elewacji Ośrodka Szkolenia Kierowców oraz budowa strzelnicy
Lębork	remont pomieszczeń
Lipno	remont pomieszczeń
Międzyrzec	położenie nowego dachu i elewacji budynku
Mielno	położenie nowego dachu i remont pomieszczeń
Olsztyn	modernizacja strzelnicy
Piła	remont elewacji
Pleszew	modernizacja strzelnicy, budowa osi na 300 m
Poznań	remont parkingu oraz pomieszczeń i łazienek, wynajęcie dodatkowej powierzchni z przeznaczeniem na hostel
Przemysł	budowa Ośrodka Szkolenia Kierowców
Szczecin	remont elewacji i docieplenie budynku, remont pokoi, korytarza i toalet oraz parkingu, ponadto remont kei i budowa przystani na ok. 140 jachtów w Dąbiu Marinie, zakup nieruchomości z przeznaczeniem na ośrodek szkolenia kierowców
Tarnobrzeg	budowa bazy nurkowej, budowa placu manewrowego
Tarnów	modernizacja strzelnicy (nowa oś pistoletowa, strzelnica pneumatyczna)
Wrocław	remont elewacji, przebudowa pomieszczeń na pokoje hotelowe oraz na potrzeby Biura Zarządu Wojewódzkiego, remont strzelnicy
Września	remont strzelnicy
Ząbkowice Śląskie	remont strzelnicy

Siedziba Zarządu Wojewódzkiego LOK w Krakowie po modernizacji

Siedziba Zarządu Wojewódzkiego LOK we Wrocławiu po przebudowie

Siedziba Zarządu Wojewódzkiego LOK w Poznaniu po modernizacji

Strzelnica LOK w Zabkowicach Śląskich po remoncie

Ośrodek LOK w Tarnowie po modernizacji

Ośrodek Szkolenia Kierowców w Krośnie

Wyremontowany ośrodek Zachodniopomorskiej LOK

Nowa przystań LOK w Dąbju Marinie

LIGA OBRONY KRAJU W LATACH 1944–2019

Organizacja nasza zrodziła się 75 lat temu, w roku 1944, w trudnym okresie wojennym na ziemiach wyzwolonych spod okupacji hitlerowskiej, z głębokiej wdzięczności i szacunku społeczeństwa do żołnierza polskiego bohatersko walczącego z niemieckim okupantem. Wraz z postępującą ofensywą i przesuwaniem się linii frontu na wyzwolonych ziemiach, w Siedlcach zrodził się ruch społeczny inicjujący powstanie Towarzystwa Przyjaciół Żołnierza na bazie Komitetu Opieki nad Rannym i Chorym Żołnierzem. W kolejnych miesiącach powstawały kolejne Towarzystwa, a w początkach listopada z inicjatywy Dowództwa Wojska Polskiego powołany został Tymczasowy Zarząd Główny TPŻ, który sprecyzował zadania na najbliższy okres. Do najważniejszych zadań należały: pomoc rannym i chorym żołnierzom, pomoc rodzinom powołanych do wojska, opieka nad sierotami po poległych żołnierzach oraz ułatwianie żołnierzom zdemobilizowanym powrotu do normalnego życia. To ostatnie zadanie było ważne nie tylko dla MON, ale i dla państwa polskiego, które nie mogło dopuścić do włączystwa zdemobilizowanych, a jednocześnie musiało znaleźć dla nich zatrudnienie.

W miarę upływu czasu TPŻ odchodzi od części zadań, które stały się marginesem normalności lub straciły swoją zasadność. W porozumieniu z MON i rządem Towarzystwo rozpoczyna

Klasa VII Szkoły Podstawowej nr 1 w Siedlcach, której kierowniczką była Aniela Wiśniewska (na zdjęciu po prawej stronie księżka katechety). Pani Aniela Wiśniewska wchodziła w skład komitetu założycielskiego Towarzystwa Przyjaciół Żołnierza w Siedlcach.

szeroką akcją zwalczania analfabetyzmu wśród przedpoborowych, organizując kursy i szkolenia szczebla podstawowego. Od 1947 r. powstają Szkolne Koła Młodzieżowe, a jednym z zasadniczych zadań jest przygotowanie młodzieży do służby wojskowej.

Towarzystwo rozpoczyna również organizację kolonii letnich dla sierot po poległych żołnierzach. Zadanie to towarzyszy naszej organizacji tylko w nieco zmienionej formie do dnia dzisiejszego i realizowane jest pod nazwą akcji „Lato z LOK” i „Zima z LOK”.

Kontynuatorką Towarzystwa Przyjaciół Żołnierza od 1950 r. była Liga Przyjaciół Żołnierza. Najważniejszymi zadaniami Ligi było:

1. Organizowanie kursów dla teoretycznego i praktycznego zdobywania wiedzy wojskowej i wojskowo-technicznej. Przygotowywanie kadry instruktorów z dziedziny strzelectwa, motoryzacji i łączności.
2. Rozwinięcie szerokiej akcji krzewienia strzelectwa oraz przysposabiania społeczeństwa w zakresie obrony przeciwlotniczej i przeciwchemicznej.
3. Krzewienie sportów wojskowych poprzez organizowanie marszów, zawodów i konkursów.
4. Rozszerzenie nauki początkowej dla przedpoborowych.

Ścisłą współpracę z wojskiem wynikającą z zadań Ligi precyzował rozkaz Ministra Obrony Narodowej z dnia 30.09.1950 r. Rozkaz wyznaczał zadania stojące w tej dziedzinie przed poszczególnymi instytucjami wojskowymi. Również ówczesna doktryna wojenna określała kierunki i programy szkolenia Ligi Przyjaciół Żołnierza zawarte w wytycznych szkoleniowych doktryny, które wyodrębniały dwa etapy:

1. Szkolenie podstawowe uwzględniające:
  - przygotowanie do obrony przeciwlotniczej i przeciwchemicznej,
  - ogólnowojskowe przeszkolenie członków Ligi w zakresie strzelectwa, taktyki i terenoznawstwa,
  - rozwijanie w społeczeństwie sportów wojskowych.
2. Szkolenie specjalistyczne mające za zadanie:
  - wojskowe przeszkolenie specjalistyczne kontyngentu podlegającego poborowi i mobilizacji w dziedzinach przydatnych dla wojska,
  - zorganizowanie specjalnych drużyn obserwacyjno-meldunkowych, przeciwpożarowych, sanitarnych, obrony przeciwchemicznej, ratowniczych itp., składających się z ludności niepodlegającej poborowi i mobilizacji.

Miarą osiągnięć LPŻ może być fakt, że 53% ogółu przeszkalanych kierowców w latach 1950–1955 zdobyło swe umiejętności w LPŻ. Liga zaczęła odnotowywać osiągnięcia w różnych dziedzinach sportu. Drużyny i zawodnicy Ligi w wielu dyscyplinach sportowych uzyskiwali czołowe miejsca w zawodach krajowych i międzynarodowych oraz ustanawiali rekordy Europy i świata.

W 1960 r. włączone zostały w skład LPŻ Koła Oficerów Rezerwy, obecnie KZR, podporządkowane wcześniej Wojskowemu Komendom Rejonowym, które w Lidze przekształciły się w Kluby Oficerów Rezerwy. Oficerowie rezerwy stali się podstawową grupą, która przygotowywała kandydatów do służby wojskowej oraz utrzymywała wśród rezerwistów umiejętności nabyte w wojsku.

Na IV Krajowym Zjeździe Delegatów LPŻ w listopadzie 1962 r. podjęta została uchwała o zmianie charakteru działania organizacji. W jej wyniku LPŻ przyjęła nową nazwę Liga Obrony

Kraju oraz nowe godło i rozpoczęła realizację nowego programu. Program ten zapewniał kontynuację poprzednich zadań, a wprowadzenie nowych powodowało, że wysiłek organizacji stawał się bardziej konkretny i użyteczny dla gospodarki, jak i obrony państwa.

Nowe kierunki działań można przedstawić następująco:

- organizowanie w całym kraju oddziałów samoobrony,
- szkolenie przedpoborowych dla potrzeb technicznych wszystkich sił zbrojnych,
- wprowadzenie kursów politechnicznych dla potrzeb społeczeństwa,
- realizowanie sportów obronnych, politechnicznych i wodnych.

Jednocześnie ze szkoleniem politechnicznym i sportowo-obronnym Liga rozwinęła działalność patriotyczno-edukacyjną w szkołach, zakładach pracy i środowisku wiejskim. Liga stała się ogólnopolskim patriotycznym Stowarzyszeniem skupiającym w swych szeregach obywateli, głównie młodzież i rezerwistów Wojska Polskiego, działających na rzecz umacniania obronności Rzeczypospolitej Polskiej i gotowych do jej obrony, kultywując tradycje narodowe i chlubne tradycje oręża polskiego.

Wzorem MON również resorty żeglugi, łączności i rolnictwa zawierają z LOK odpowiednie porozumienia w zakresie szkolenia specjalistów. Liga ściśle współdziała z resortem komunikacji i innymi instytucjami państwowymi, świadcząc na ich korzyść wymierne przedsięwzięcia szkoleniowe.

W 1972 r. uchwałą GUKFiT Liga uznana została za organizację wiodącą w zakresie sportów obronnych i modelarskich, a same sporty obronne i modelarstwo uznano jako integralną część kultury fizycznej.

W celu zabezpieczenia zleczanych Lidze przez Siły Zbrojne i inne instytucje państwowe zadań szkoleniowych, organizacja rozbudowuje i modernizuje bazę szkoleniową oraz wyposaża istniejące ośrodki i kluby w coraz nowocześniejszy jak na ówczesne czasy sprzęt i materiały.

W takich warunkach Liga mogła być i była prężną, sprawną i efektywną organizacją. W okresie od 1945 r. praktycznie do 1989 r. istniała ścisła współpraca pomiędzy MON a niektórymi organizacjami o charakterze obronnym, głównie LOK, AP, PZK i ZHP w dziedzinach organizacji imprez i szkoleń o charakterze użyteczno-obronnym. Po 1989 r. następuje regres tego współdziałania, na który wpływ miały czynniki subiektywne, jak i obiektywne, w tym głównie ograniczenia budżetu MON oraz uchwalenie nowych ustaw „Prawo o Stowarzyszeniach” i „O Powszechnym Obowiązku Obrony RP”.

W 1987 r. MON rezygnuje ze szkoleń w LOK w zakresie łączności, w 1989 r. ze szkolenia pletwonurków, a w 1992 r. ze szkolenia kierowców, co z dnia na dzień ma ogromny niekorzystny wpływ dla funkcjonowania Ligi.

Taka sytuacja spowodowała konieczność przeprowadzenia w Stowarzyszeniu restrukturyzacji organizacyjnej i personalnej, przeprofilowania posiadanej bazy do innej działalności niż dotychczasowa w celu dostosowania się do nowych wymogów rynkowych przy jednoczesnej realizacji zadań statutowych na niezmiennym poziomie.

Przeobrażenia te bezpośrednio odbijały się na całokształcie funkcjonowania LOK, na pracy Rady Krajowej, Zarządu Głównego, Głównej Komisji Rewizyjnej oraz komisji problemowych, na pracy terenowych i podstawowych jednostek organizacyjnych, ich władz, a także na działaniu rzesz członkowskich. Wpływały też na infrastrukturę i bazę materialną Ligi.

W tych warunkach LOK stanęła w obliczu różnego rodzaju trudnych problemów spowodowanych głównie:

1. Zmniejszaniem się środków własnych i bardzo zróżnicowanym uszczuplaniem dofinansowania ze środków budżetowych na zadania zlecone Lidze przez resorty: edukacji narodowej, sportu oraz obrony narodowej, a także władze samorządowe przy jednoczesnym wzroście podatków, opłat za media, czy wręcz, w niektórych przypadkach, horrendalnym wzrostem opłat za wieczyste użytkowanie gruntu, gdzie stowarzyszenia traktowane są przez większość samorządów jak spółki prawa handlowego.
2. Stagnacją na rynku pracy i zubożeniem społeczeństwa.
3. Mniejszą aktywnością przeciętnego Polaka w działalności społecznej, a także, czasami, brakiem zainteresowania działalnością LOK ze strony niektórych dyrektorów szkół i nauczycieli.
4. Zbyt powolnymi zmianami wieloletnich nawyków, przyzwyczajeń i postaw przeszkadzających w sprawnym dostosowywaniu się do szybko zmieniającej się rzeczywistości.

Pomimo owych trudności i przeobrażeń wewnątrzorganizacyjnych LOK systematycznie prowadziła swoją działalność statutową. Opierała się w niej na trafnych postanowieniach uchwał i programie działania kolejnych Krajowych Zjazdów Delegatów. Nadal z całą wyrazistością uwidaczniało się znaczenie LOK na rzecz patriotyczno-obronnej edukacji społeczeństwa. Uwidoczniała się wciąż w pełni – w odniesieniu do młodzieży objętej przez nas różnymi formami sportu i politechniczej – rola Ligi jako swoistej szkoły przysposabiającej do służby wojskowej.

Rozpoczęliśmy i kontynuujemy współdziałanie z klasami mundurowymi, których znaczna część funkcjonuje pod patronatem terenowych jednostek LOK.

Od kilku lat jesteśmy też świadkami prób tworzenia inicjatyw proobronnych przez wiele organizacji społecznych popieranych przez władze samorządowe oraz wspomaganą przez MON. Nasza organizacja ze względu na podobne inicjatywy, ale przede wszystkim ze względu na strukturę, bazę i kadre oraz kilkudziesięcioletnie doświadczenie współpracy z MON, realizowała i nadal realizuje z powodzeniem szkolenia i zgrupowania na rzecz obronności kraju, stosownie do otrzymanych środków i własnych możliwości finansowych.

Warto zauważyć, iż nasze organizacje terenowe podkarpacka i warmińsko-mazurska wspomagały ostatnio szkolenia kandydatów do Wojsk Obrony Terytorialnej .

Pomimo upowszechniania się w świadomości zbiorowej modelu człowieka interesu, działającego wyłącznie na swój rachunek, udało nam się zachować generalnie to, co zawsze było podstawą naszej pracy – społecznikowski charakter działalności w Lidze. W tym miejscu kieruję słowa najwyższego uznania i gorących podziękowań w imieniu Prezesa LOK Jerzego Salamuchy i własnym do około 30-tysięcznej rzeszy członków i działaczy, a także do sympatyków Ligi – tych, na których opiera się nasza organizacja, którzy stanowią jej niewzruszony fundament.

Sztandar Towarzystwa Przyjaciół Żołnierza

Niezależnie od najrozmaitszych problemów w tych trudnych czasach szkoliliśmy i nadal prowadzimy szkolenia w zakresie umiejętności strzeleckich z różnych typów broni, krótkofalarstwa, pletwonurkowania, żeglarstwa i motorowodniactwa, kierowców na różne kategorie prawa jazdy, na różnego rodzaju innych kursach. Organizowaliśmy obozy przysposobienia obronnego, szkoliliśmy instruktorów strzelectwa, prowadzących strzelanie, sędziów z zakresu strzelectwa, modelarstwa, pletwonurkowania i żeglarstwa. Organizujemy Szkolną Ligę Strzelecką oraz akcje „Zima z LOK” i „Lato z LOK”, w których uczestniczą rok rocznie tysiące osób, głównie młodzieży. W wymienionych szkoleniach i imprezach w skali roku brało udział ponad 3000 pracowników oraz działacze – instruktorów i opiekunów.

Wielu zawodników z lokowskich klubów zdobywało medale na mistrzostwach Polski w różnych konkurencjach. Mamy też na koncie sukcesy międzynarodowe – medalowe miejsca naszych sportowców na mistrzostwach świata i Europy w modelarstwie, strzelectwie oraz sportach motorowodnych.

Pośród różnych form działalności statutowej LOK, największym zainteresowaniem, zwłaszcza wśród młodzieży, cieszyły się i nadal cieszą: strzelectwo, sporty obronne i modelarstwo. Na dyscypliny te przeznaczane były i są znaczne środki, są to wszakże nakłady opłacalne. Zawody strzeleckie i modelarskie przynoszą Lidze wiele, może nawet najwięcej rozgłosu, głównie wśród młodzieży, cieszą się dużą popularnością i odnotowują największą frekwencję.

LOK w swojej codziennej pracy współdziałała z instytucjami i władzami rządowymi oraz samorządowymi, zarówno na szczeblu centralnym, jak i lokalnym. Szczególne znaczenie miało to dla podstawowych i terenowych jednostek organizacyjnych Ligi, realizujących bezpośrednio działalność statutową.

Na specjalne podkreślenie zasługują nasze kontakty z Ministerstwem Obrony Narodowej, Sztabem Generalnym WP, dowództwami rodzajów sił zbrojnych oraz z jednostkami wojskowymi w terenie. Współpraca ta układała się raz lepiej, raz gorzej, ale trwała i trwa nadal.

W ramach współdziałania z resortami obrony narodowej i sportu mieliśmy możliwość poszerzania działalności statutowej o zlecane i częściowo finansowane do pewnego czasu przez te resorty zadania, jak: szkolenie młodzieży w sportach obronnych, wodnych i modelarstwie. Organizowaliśmy też wielokrotnie mistrzostwa świata w modelarstwie, a także modelarskie mistrzostwa Polski. Szkoda tylko, iż MEN, MSiT, a także MON zrezygnowały z dofinansowania i współorganizowania z LOK oraz PZSS takich imprez, jak: „Sprawni jak żołnierze” czy „Srebrne Muszkiety”, które cieszą się dużym zainteresowaniem ze strony młodzieży i opiekunów. Modelowo, rzecz można, układało się nasze współdziałanie z policją, państwową i ochotniczą strażą pożarną poprzez istnienie w tych instytucjach naszych jednostek podstawowych oraz udział ich funkcjonariuszy we władzach terenowych LOK, w klubach pletwonurkowych i strzeleckich. Najlepsze efekty dawały na tym polu inicjatywy oddolne.

Ścisłe współdziałaliśmy i nadal współdziałamy z polskimi związkami sportowymi, w tym: strzelectwa sportowego, żeglarstwa, motorowodnym i narciarstwa wodnego, krótkofalarstwa, a także z organizacjami harcerskimi, Towarzystwem Krzewienia Kultury Fizycznej, Federacją Sportu dla Wszystkich i innymi.

Wspomnieć też należy o kontaktach zagranicznych, w szczególności tych, które utrzymują Kluby Żołnierzy Rezerwy ze swoimi odpowiednikami z krajów NATO. W konfrontacji z innymi nacjami nasi rezerwiści zawsze wypadali bardzo dobrze.

Z satysfakcją odnotowujemy, że przedstawiciele KZR LOK aktywnie uczestniczyli w działalności Federacji Stowarzyszeń Rezerwistów i Weteranów Sił Zbrojnych RP, w której nasz członek z Zachodniopomorskiej Organizacji Wojewódzkiej LOK, st. bsm. pchor. rez. Michał Bardasz pełni funkcję wiceprezesa i jednocześnie wiceprezydenta Międzysojuszniczej Konfederacji Podoficerów Rezerwy (CISOR).

Uważamy, że naszym najbliższym partnerem powinno być z natury rzeczy Ministerstwo Obrony Narodowej i samo wojsko, szczególnie teraz, w obliczu zmniejszenia jego liczebności i uzawodowienia – jesteśmy przecież od lat jakby naturalnym pomostem między nim a społeczeństwem. Wydaje się jednak, iż ostatnio nasi partnerzy, tak uważamy, nie mają w tym zakresie żadnych systemowych rozwiązań, a kontakty są wręcz sporadyczne.

Rozwijając tak wszechstronną działalność statutową, a co więcej, mając na widoku ciągle nowe zadania, zawsze pamiętaliśmy, że funkcjonujemy w warunkach wolnego rynku i swobodnej konkurencji. Dlatego zasadniczą uwagę przykładaliśmy do naszej aktywności gospodarczej i wyników finansowych. Była i jest to bowiem rękojmia realizacji statutowych celów Ligi. One były i są dla nas najważniejsze. Ale z drugiej strony zdawaliśmy sobie sprawę – jak nieubłagane dowodzi życie – że bez solidnych podstaw materialnych nie spełni się żadna, choćby najpiękniejsza i najszlachetniejsza idea.

Pierwsze prawdziwe zderzenie z wolnym rynkiem przeżywaliśmy na początku lat dziewięćdziesiątych, które okazało się nie tylko bolesne, ale groziło wręcz zapaścią finansową i – co za tym idzie – sparaliżowaniem naszej działalności. Przypomnę, że mieliśmy momenty trudne, zarówno w podejmowaniu uchwał, decyzji, jak i w ich wykonaniu. Przeprowadziliśmy głęboką, ale ewolucyjną restrukturyzację Stowarzyszenia, szczególnie naszej administracji. Była bolesna, czasami wywoływała rozgoryczenie, a niekiedy działania partykularne. Zwyciężyły wówczas rozsądek, racjonalizm i pragmatyzm, którymi kierowaliśmy się zawsze w naszej ewolucji restrukturyzacyjnej, i mam nadzieję, będziemy się kierować nimi nadal.

Po X NKZD LOK w jesieni 1991 r. rozpoczęliśmy zmianę struktury organizacyjnej polegającą w pierwszej kolejności na redukcji Biur ZW LOK z 49 w 1991 r. do 15 w 1998 r., przemianowując je na Biura Okręgowe. Zmuszeni byliśmy również do znacznej redukcji zatrudnienia, szczególnie w dziedzinie gospodarczej i przy okazji musieliśmy zacząć rozwijać inne niż dotychczas kierunki tej działalności, a mianowicie zwiększyliśmy liczbę profesjonalnych stacji diagnostycznych, rozpoczęliśmy szkolenia komercyjne w różnych dziedzinach, wymieniliśmy park samochodowy na nowocześniejszy, a także w tym okresie modernizowaliśmy bazę szkoleniową do wszelkich prowadzonych szkoleń, modernizowaliśmy nasze obiekty, które były budowane w latach 60. i 70., i nadal to czynimy. Budowaliśmy też nowe obiekty do działalności statutowej i gospodarczej, nadal kontynuujemy ten proces, a środki na tę działalność pozyskujemy ze

Sztandar Ligi Przyjaciół Żołnierza

zbycia nieruchomości nierentownych i niemożliwych do zagospodarowania przez nas.

W latach 1991–2016 ze sprzedaży zbędnych nieruchomości i ruchomości pozyskaliśmy kwotę 78 mln 909 tys. 803 zł, natomiast wydatki nasze tylko na zakup nowych nieruchomości, inwestycji budowlanych i zakupów inwestycyjnych oraz na modernizację i remonty zamknęły się kwotą 127 mln 938 tys. 210 zł.

W 2002 r. po restrukturyzacji administracji krajowej przemianowaliśmy dotychczasowych 15 Biur Okręgowych na 16 Biur Zarządów Wojewódzkich i 5 Oddziałów Działalności Gospodarczej, których ilość w ostatnich latach również zmuszeni byliśmy zmniejszyć, mając na względzie wielkość zapotrzebowania na naszą ofertę i działanie konkurencji. Obecnie w strukturze LOK funkcjonują dwa OBZG i 16 Organizacji Wojewódzkich.

BZW LOK zobowiązane zostały do zintensyfikowania działań na rzecz odpłatnych zadań statutowych oraz komercyjnych w oparciu o istniejącą bazę w celu wypracowania dodatkowych środków na swoją działalność, w tym płace, co w wielu przypadkach zdało egzamin. Trzeba tu powiedzieć, iż nie wszyscy mający możliwości bazowe skorzystali z tej szansy.

Dobrze, iż w tej trudnej sytuacji większość członków i pracowników naszego Stowarzyszenia na wszystkich szczeblach organizacyjnych potrafiła skutecznie pozyskiwać dofinansowanie z różnych źródeł na uzupełnienie brakujących środków własnych – koniecznych do realizacji zadań statutowych.

Reasumując moje wystąpienie na temat naszego Stowarzyszenia w związku z jego 75-leciem, stwierdzam, że pomimo przedstawionych kłopotów i działań w skali makro nigdy nie utraciliśmy płynności finansowej.

Dostojni Goście!

Szanowni Delegaci!

W imieniu Prezesa, Władz Naczelnych LOK i własnym dziękuję wszystkim członkom, działaczom i pracownikom za pracę i osiągnięte wyniki, wszystkim sympatykom, władzom państwowym i samorządowym oraz kierownictwom resortów, jednostkom wojskowym, komendantom policji, państwowej i ochotniczej straży pożarnej, a także władzom innych stowarzyszeń za okazywaną nam pomoc, życzliwość i sympatię w rozwiązywaniu różnorodnych problemów i załatwianiu wszystkich trudnych spraw w ciągu 75 lat naszego funkcjonowania.

Prezes Honorowy LOK
płk(r) GRZEGORZ JARZĄBEK

Sztandar Ligi Obrony Kraju

**GRATULACJE
I ŻYCZENIA**

Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Warszawa, 13 czerwca 2019 r.

Pan
płk (r.) Jerzy Salamucha
Prezes
Ligi Obrony Kraju

Szanowny Panie Prezesie,

dziękuję za zaproszenie na obchody 75-lecia Ligi Obrony Kraju. Nie mogąc wziąć udziału w uroczystościach, tą drogą pragnę skierować jubileuszowe gratulacje do władz członków i sympatyków tej organizacji, a jednocześnie wyrazić swoje uznanie za krzewienie patriotycznych wartości oraz pielęgnowanie tradycji oręża polskiego.

Obchody tak dostojnej rocznicy, to bez wątpienia dla całej społeczności wyjątkowe święto i powód do dumy. Okazja do przypomnienia znaczących wydarzeń z historii, a także nakreślenia nowych zadań na przyszłość.

Korzystając z jubileuszowej uroczystości, wszystkim osobom, którym sercu bliskie są bezpieczeństwo i obronność Ojczyzny, życzę udanej realizacji przedsięwzięć, a także satysfakcji z podejmowanych działań.

Życząc wspaniałej atmosfery obchodów, przekazuję pozdrowienia.

Z wyrazami szacunku

Marek Kuchciński

**MARSZAŁEK
WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO**
ul. Jagiellońska 26, 03-719 Warszawa

Warszawa, 15 czerwca 2019 r.

*Sz. Pan pff./r/ mgr Jerzy Salamucha
Prezes Ligi Obrony Kraju*

Szanowny Panie Prezesie, Szanowni Państwo,

serdecznie dziękuję za zaproszenie na obchody 75-lecia Ligi Obrony Kraju. Długa i chlubna tradycja Państwa organizacji, jej bogata i ciekawa historia, a także wiele ważnych osiągnięć stowarzyszenia – to powody do satysfakcji, radości i dumy.

Ligę Obrony Kraju tworzą obywatele, angażujący się z poświęceniem w umacnianie obronności naszej ojczyzny, gotowi służyć Polsce i bronić jej w sytuacji zagrożenia, pragnący kultywować narodowe tradycje oręża polskiego. Niezwykle cenna działalność społeczna Ligi miała duże znaczenie w działaniach związanych z wyzwoleniem Polski oraz jej odbudową po II wojnie światowej. W późniejszym okresie ten wpływ dotyczył umacniania bezpieczeństwa naszej ojczyzny oraz wychowania patriotyczno-obronnego całego społeczeństwa, a szczególnie młodzieży. LOK jest spadkobierczynią i kontynuatorką działań Towarzystwa Przyjaciół Żołnierza i Ligi Przyjaciół Żołnierza. Od lat 60. istotne zadania realizowane przez Państwa stowarzyszenie miały ścisły związek z potrzebami szkoleniowymi sił zbrojnych oraz powszechnej samoobrony. Obecnie sfery szczególnego zaangażowania LOK dotyczą szkolenia kierowców, nauki jazdy oraz strzelectwa.

Dzisiejszy Nadzwyczajny Zjazd jest dobrą okazją do prezentacji dorobku stowarzyszenia oraz przypomnienia jego dziejów. Gratuluję Państwu imponujących osiągnięć oraz życzę dalszej prężnej działalności na rzecz krzewienia patriotyzmu i wspierania obronności kraju. Pozdrawiam wszystkich uczestników Jubileuszowego Zjazdu oraz życzę wielu nowych sukcesów i miłych wrażeń.

Z wyrazami szacunku

**DOWÓDZTWO
GARNIZONU WARSZAWA**

Warszawa, dnia 15 czerwca 2019 roku

**PREZES
ZARZĄDU GŁÓWNEGO
LIGI OBRONY KRAJU**

Pan płk mgr Jerzy SALAMUCHA

Szanowny Panie Prezesie

z okazji 75 – lecia Ligi Obrony Kraju, składam serdeczne gratulacje wraz z żołnierskimi pozdrowieniami.

Powszechny szacunek budzi aktywność Ligi, mającej ogromne zasługi w kultywowaniu wojskowych tradycji, upowszechnianiu sportów obronnych, a także umacnianiu zdolności obronnych naszego państwa i jego bezpieczeństwa,

W tym szczególnym dniu, życzę Panu Prezesowi, Radzie Krajowej, pracownikom, członkom i sympatykom Ligi Obrony Kraju dobrego zdrowia, wytrwałości w działaniu oraz wszelkiej pomyślności.

Będę zobowiązany za przekazanie pozdrowień i życzeń uczestnikom obradującego dziś Nadzwyczajnego Zjazdu Delegatów LOK.

z wyrazami szacunku

**DOWÓDCA
GARNIZONU WARSZAWA**

gen. bryg. Robert GŁĄB

**Federacja Stowarzyszeń Rezerwistów i Weteranów
Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej**
Pod Patronatem Honorowym Prezydenta RP

ul. 11 Listopada 17/19; 03-435 Warszawa
Tel.: (22) 618 22 03, 261724 823, Tel./Fax: 261 872 480
www.fsriw.pl, email: federez@wp.pl

Prezes

Zarządu Głównego Ligi Obrony Kraju
Pan mgr Jerzy SALAMUCHA /plk/

Szanowny Panie Prezisie

**W dniu Jubileuszu 75-ej
rocznicy powstania Ligi Obrony Kraju**

Składamy w imieniu Federacji Stowarzyszeń Rezerwistów i Weteranów SZ RP
Panu Pułkownikowi oraz Członkom Ligi serdeczne gratulacje.

Życzymy

pomyślności w działaniu i determinacji w osiąganiu stawianych celów.

Przekazujemy

wyrazy uznania wszystkim, którzy są twórcami sukcesu, jaki stanowiło utworzenie Ligi Przyjaciół
Żołnierzy a w konsekwencji Ligi Obrony Kraju, autorom kreowania warunków do rozwoju
i doskonalenia umiejętności pro-obronnych i patriotycznych wśród społeczności polskiej.

Wyrażamy nadzieję

że społeczność polska będzie mogła czerpać siłę płynącą z Waszego zaangażowania i nowych
rozwiązań na rzecz kultywowania i popularyzowania tradycji narodowych i oręza polskiego oraz
upowszechnia wiedzy na temat współczesnych problemów obronności.

STĄD JESZCZE RAZ SKŁADAMY WYRAZY UZNANIA

i życzymy kolejnych, dobrze zapisanych kart w dziejach Waszej Organizacji.

Z podziwieniami i gratulacjami,

I-szy Wiceprezes Federacji

Stanisław KAŁSKI
Stanisław KAŁSKI /plk dypl./

Prezes Federacji

Zdzisław PRZESZŁOWSKI
Zdzisław PRZESZŁOWSKI /plk dypl./

Warszawa, dnia 15 czerwca 2019 roku

Pan

pfk rez. mgr Jerzy Salamucha

Prezes Ligi Obrony Kraju

Szanowny Panie Prezesie,

w roku obchodów pięknego jubileuszu 75-lecia działalności Ligi Obrony Kraju, w imieniu władz i członków Związku Inwalidów Wojennych Rzeczypospolitej Polskiej, na ręce Pana Prezesa składam serdeczne gratulacje dotychczasowych sukcesów w działalności społecznej, edukacyjnej i proobronnej, jednocześnie składając podziękowania za wieloletnią efektywną współpracę w zakresie realizacji celów łączących nasze organizacje.

Powstanie Ligi Obrony Kraju wiąże się z bardzo trudnym okresem w historii Polski, kiedy to jej suwerenność i wolność były zagrożone. Dziś, żyjąc w wolnym i niepodległym Państwie, nie możemy zapomnieć o swojej tożsamości i historii. Kulturowanie tradycji narodowych i tradycji oręża polskiego, rozpalenie patriotyzmu w sercach Polaków, zwłaszcza wśród młodego pokolenia, jest wyzwaniem i zadaniem, które zarówno Liga Obrony Kraju jak i Związek Inwalidów Wojennych RP, jako organizacje stworzone przez weteranów i żołnierzy walk narodowowyzwoleńczych, muszą z pełnym oddaniem wypełniać.

Przy okazji tego pięknego Jubileuszu życzę Panu Prezesowi i wszystkim działaczom Ligi Obrony Kraju niewyczerpanych sił w realizacji trudnej misji społecznika, a także zdrowia i wszelkiego powodzenia zarówno w życiu prywatnym jak i zawodowym.

Z wyrazami szacunku

Prezes Związku Inwalidów Wojennych RP

Elżbieta Kazubska
Elżbieta Kazubska

POLSKI
ZWIĄZEK
ŻEGLARSKI
POLISH
YACHTING
ASSOCIATION

al. ks. J. Poniatowskiego 1, 03-901 Warszawa
PGE Narodowy
tel.: +48 22 541 63 63, fax: +48 22 541 63 69
e-mail: pyabiuro@pya.org.pl, www.pya.org.pl
Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie
XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego
KRS: 000008118, NIP: 521184399, REGON: 007014979

Warszawa, dn. 11 czerwca 2019 r.

JERZY SALAMUCHA
PREZES
LIGA OBRONY KRAJU

Szanowny Panie Prezeso,

Serdecznie dziękuję za zaproszenie do udziału w Obchodach 75-lecia Ligi Obrony Kraju. Niestety z uwagi na podjęte wcześniej zobowiązania służbowe nie mogę uczestniczyć w tym wydarzeniu.

Niezwykle cenna jest Państwa kilkudziesięcioletnia działalność w służbie Rzeczypospolitej Polskiej. Liga Obrony Kraju stała się w ciągu tych lat ogólnopolskim, patriotycznym stowarzyszeniem skupiającym w swych szeregach obywateli, głównie młodzież i rezerwistów Wojska Polskiego, dążących do umocnienia obronności Rzeczypospolitej Polskiej oraz gotowych do jej obrony, kultywując tradycje narodowe i tradycje oręża polskiego.

Wolna i niepodległa Polska jest niekwestionowaną wartością wspólną Polaków. Odzyskanie niepodległości i proces jej ugruntowywania są wydarzeniami, które wyzwalały w Polakach poczucie dumy, jedności, koncentrują uwagę na dobru wspólnym i inspirują do ambitnego myślenia o przyszłości naszego kraju.

Niezmiernie cieszy także fakt wspólnej działalności na rzecz żeglarstwa. W Lidze Obrony Kraju działają 63 kluby żeglarskie, zrzeszające ponad 2000 członków. Oprócz przystani wodnych, którymi dysponują poszczególne kluby żeglarskie, Liga posiada Ośrodek Szkolenia Morskiego w Jastarni. To solidne zaplecze, dzięki któremu możemy razem wypełniać naszą wspólną misję, jaką jest wychowywanie i kształtowanie młodych ludzi na prawach obywateli Rzeczypospolitej Polskiej. Warte podkreślenia jest także propagowanie żeglarstwa jako dostępne dla każdego.

Życzę wszystkim pomyślnych wiatrów w dalszej działalności, a także kolejnych lat pielęgnowania cennych tradycji.

Z żeglarskim pozdrowieniem

Prezes
Polskiego Związku Żeglarskiego

Tomasz Chamera
Tomasz CHAMERA

POLSKI ZWIĄZEK MOTOROWODNY I NARCIARSTWA WODNEGO
Polish Motorboat and Water Ski Association

Warszawa, 06.06.2019

L.dz. 190606352131

Szanowny Pan
płk /r/ mgr Jerzy Salamucha
Prezes Ligi Obrony Kraju

Szanowny Panie Prezesie,

reprezentując Polski Związek Motorowodny i Narciarstwa Wodnego składam na Pana ręce gratulacje z okazji obchodów jubileuszu 75-lecia Ligi Obrony Kraju.

W przepiękną historię tej nadzwyczajnej organizacji, skupiającej nadzwyczajnych ludzi, wpisane są od zawsze: patriotyzm, obronność, szacunek do narodowych tradycji, szczególna pamięć o bohaterach narodowych - uczestnikach walk obronnych i wyzwoleniczych. Od 1944 roku stoicie Państwo na straży tych wartości i za to wyrażamy swoją ogromną wdzięczność. Jestem rad, że Liga Obrony Kraju realizuje swoją misję także poprzez sport. To naturalny kierunek, bo przecież sportowcy w biało-czerwonych barwach reprezentują naszą ojczyznę na arenach międzynarodowych. Są też tam zawodnicy zrzeszeni w naszym Związku, choćby znakomici motorowodniacy, medaliści mistrzostw świata i Europy.

Dzisiejsze obchody są okazją, by podziękować Państwu za wieloletnią współpracę i zadeklarować, że nadal będziemy ją kontynuować a także rozwijać w nowych obszarach, które wpisują się w misję i cele naszych organizacji.

Z wyrazami szacunku,

Franciszek Haber

Prezes
Polskiego Związku Motorowodnego
i Narciarstwa Wodnego

MEDAL 75-LECIA LIGI OBRONY KRAJU
„ZA ZASŁUGI”

75-lecie Ligi Obrony Kraju

1944-2019